

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. w likwidacji obecnie **z siedzibą w miejscowości W.** (poprzednio z siedzibą w R.) **w pozwie z dnia 5 października 2016r. wniósł o:**

-zasądzenie od pozwanego B. P. - de (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz powoda kwotę 400.000 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 5% w skali roku od dnia 6 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty,

-zasądzenie od pozwanego Spółki (...) - de (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej w kwocie 17 zł, według norm przepisanych (pozew k. 2-4 akt).

Uzasadniając żądanie pozwu, powód podał, że **w dniu 25 marca 2011 roku** strony zawarły umowę pożyczki. Na podstawie umowy powód udzielił pozwanemu pożyczki wspólnej do łącznej kwoty 906.000 zł na zakup sprzętu do kliniki weterynaryjnej w K. (§ 1 umowy pożyczki). Zgodnie z § 2 umowy pożyczki, wypłata pożyczki miała nastąpić po podpisaniu umowy sukcesywnie - w miarę zapotrzebowania zgłaszanego przez pozwanego przelewami na rachunek bankowy pozwanego, aż do wyczerpania umówionej kwoty pożyczki. Powód przelał na konto pozwanego z tytułu pożyczki wspólnej łączną kwotę w wysokości 905.764,27 zł. Kwoty zostały przekazane w czterech transzach, zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez pozwanego:

-25 marca 2011 r. - kwota 500.000 zł,

- 29 marca 2011 r. kwota 100.000 zł ,

- 26 maja 2011 r. - kwota 260.000 zł,

- 6 czerwca 2011 r. - kwota 45.764,27 zł. W tytule przelewów wskazana jest Spółka (...) Sp. z o.o. tj. spółka, od której pozwany kupił sprzęt stanowiący wyposażenie kliniki w K.. Zgodnie z § 1 umowy pożyczki z dnia 25 marca 2011 r. pożyczka miała być przeznaczona na zakup sprzętu do kliniki weterynaryjnej w K., stąd też w tytułach przelewów została wskazana nazwa spółki, od której sprzęt został nabyty.

W dniu 10 września 2013 roku w G. strony zawarły umowę sprzedaży sprzętu stanowiącego wyposażenie kliniki weterynaryjnej w K., który został nabyty przez pozwanego ze środków uzyskanych od powoda na podstawie umowy pożyczki z dnia 25 marca 2011 r. Zgodnie z § 2 ust. 1 umowy sprzedaży sprzętu, cena sprzedaży wynosiła 250.000 zł. Strony zaliczyły na poczet ceny sprzedaży sprzętu wierzytelność przysługującą kupującemu -powodowi względem sprzedawcy-pozwanego z tytułu pożyczki udzielonej przez kupującego sprzedawcy w kwocie 905.764,27 zł potwierdzonej umową pożyczki zawartą w dniu 25 marca 2011 r. W konsekwencji wierzytelność powoda z umowy pożyczki umarzyła się o kwotę 250.000zł , czyli do kwoty 655.764,27 zł (§ 3 umowy sprzedaży z dnia 10 września 2013 roku).

Pismem z dnia 9 listopada 2015 r. powód wezwał pozwanego do spłaty pożyczki, określając terminy spłaty i wysokość rat, zgodnie z wymaganiami określonymi w § 4 ust. 1 umowy pożyczki z dnia 25 marca 2011 r.

Pismem z dnia 9 maja 2016 r. powód wezwał pozwanego na podstawie § 5 umowy pożyczki z dnia 25 marca 2011 r. do zapłaty zaległych rat pożyczki, udzielając mu dodatkowego terminu 14 dni. Jednocześnie, powód zastrzegł, że przypadku nieuregulowania przez pozwanego zaległych rat pożyczki w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu wezwania do zapłaty, wezwanie do zapłaty będzie równoznaczne z oświadczeniem powoda w przedmiocie natychmiastowego wypowiedzenia umowy pożyczki z dnia 25 marca 2011 r. na podstawie § 5 umowy pożyczki.

Pisma z dnia 9 listopada 2015 r. i 9 maja 2016 r. zostały wysłane zarówno na adres siedziby pozwanej Spółki, tj. ul. (...), (...)-(...) K., jak i na adres zamieszkania Prezesa Zarządu pozwanej Spółki - (...), tj. ul. (...), (...)-(...) R..

Powód podał, że pozwany nie zwrócił kwoty pożyczki, a dochodzenie tylko części pożyczki wynika z sytuacji majątkowej strony pozwanej, która to sytuacja nie pozwala na zaspokojenie w całości wierzytelności powoda (pozew k. 2- 4 akt).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 23 stycznia 2017r. (sygn. akt XGc 1384/16) Sąd uwzględnił powództwo (nakaz zapłaty k. 134 akt).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł co do meritum o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego (sprzeciw od nakazu zapłaty k. 144-148 akt).

Uzasadniając stanowisko, pozwany podał, że umowa pożyczki, z której powód wywodzi swoje roszczenie, została zawarta dnia 25 marca 2011 r. Zgodnie z § 3 ust. 1 okres kredytowania wynosił 12 miesięcy od daty zawarcia umowy. Po upływie tego 12-miesięcznego okresu powód mógł najwcześniej domagać się zwrotu pożyczki, więc termin przedawnienia należy liczyć od dnia 26 marca 2012 r. do dnia 26 marca 2015 r. Pogląd ten znajduje oparcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku SN z dnia 24 kwietnia 2003 r. (I CKN 316/01, OSNC 2004/7-8/117), stwierdzono, że „bieg przedawnienia roszczenia wynikającego z zobowiązania bezterminowego rozpoczyna się w dniu, w którym świadczenie powinno być spełnione, gdyby wierzyciel wezwał dłużnika do wykonania zobowiązania w najwcześniej możliwym terminie (art. 120 § 1 zdanie drugie w zw. z art. 455 k.c.), niezależnie od świadomości uprawnionego co do przysługiwania mu roszczenia”. Podobnie orzeczono w wyroku SN z dnia 16 listopada 1995 r., II CRN 156/95, LEX nr 28739. Można więc stwierdzić, że roszczenie dochodzone niniejszym pozvem jest przedawnione od dnia 26 marca 2015 r.

Pozwany podkreślił, że nawet, gdyby uznać, że umowa z dnia 10 września 2013 r. przerwała bieg przedawnienia roszczenia powoda, to i tak przerwany bieg przedawnienia upłynąłby w dniu 10 września 2016 r. Pozew został natomiast datowany na dzień 5 października 2016 r., a więc miesiąc po upływie terminu przedawnienia (sprzeciw od nakazu zapłaty k. 144-148 akt).

W toku procesu strony podtrzymały stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wspólnikami powoda (...) Sp. z o.o. w likwidacji obecnie z **siedzibą w miejscowości W.** są spółka prawa belgijskiego (...) oraz H. J. M. W.. Jedynym (...) spółki (...) jest dr H. J. M. W.. (...) jest jedynym (...) spółki (...)V.

N. B..V. jest jedynym (...) spółki (...) de W. B..V7 Członkiem zarządu B. de W. B..V. jest spółka (...)V. Podmiotem uprawnionym do reprezentacji N. B..V. jest H. J. M. W. (dowód: odpisy z rejestrów handlowych spółek (...) de W. B..V., N. B.. (...). K. 225v-232 akt).

Spółka (...) Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w miejscowości W. jest (...) Spółki (...) - de (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.. Drugim wspólnikiem jest K. P..

Zawarcie umowy spółki (...) - de (...) Sp. z o.o. nastąpiło w dniu 1 lutego 2011 r.

Spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 13 kwietnia 2011 r.

Celem zawiązania pozwanej Spółki było prowadzenie kliniki weterynaryjnej lub też kilku klinik w Polsce. Umówiono się, że Spółka będzie prowadzić klinikę weterynaryjną w K..

K. P. pełnił funkcję Prezesa Zarządu Pozwanej Spółki do dnia 10 listopada 2011 r., kiedy to do pełnienia funkcji Prezesa Zarządu został powołany A. P.(dowód: informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców pobrana na podstawie art. 4 ust. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186, ze zm.) dotycząca Spółki (...) Sp. z o. o. w likwidacji z siedzibą w R. oraz informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców pobrana na podstawie art. 4 ust. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997

r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz U. z 2007 r. Nr 168, poz 1186) dotycząca Spółki (...) - de W. Polska Sp. z siedzibą w K. k. 8-19 akt, sprawozdania finansowe pozwanej Spółki za lata 2014 i 2015 k. 315-357 akt, zeznania świadka I. D. (1) e protokół rozprawy z dnia 6 września 2017r. czas 00:14:46, okoliczności bezsporne).

Wspólnicy umówili się, że powód udzieli pozwanej Spółce pożyczki wspólniczej na zakup sprzętu- wyposażenia do kliniki weterynaryjnej w K.. Drugi wspólnik - K. P. miał nabyć lokal przeznaczony na prowadzenie kliniki (dowód: zeznania świadka I. D. (1) e protokół rozprawy z dnia 6 września 2017r. czas 00:14:46- 00:18:17, zeznania powoda H. J. M. W. e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 00:51:23).

Dnia 15 lutego 2011 r. pozwany B. P. - de (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. reprezentowana przez prezesa zarządu K. P. zawarła z Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) Sp. z o.o. w K. w formie aktu notarialnego (Repertorium A. numer (...)), umowę przedwstępną ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży lokalu znajdującego się przy ul. (...) w K..

W § 3 i 4 umowy B. G. działający w imieniu i na rzecz reprezentowanej Spółki zbywającej oświadczył, że po ustanowieniu odrębnej własności przedmiotowego lokalu zobowiązuje się ustanowić i sprzedać - Spółce pod firmą (...) z w organizacji z siedzibą w R. lokal użytkowy oznaczony numerem U3 w stanie wykończonym - opisany szczegółowo w § 2 - oraz prawa z tym lokalem związane za łączną cenę 638.746.20 zł, w tym podatek od towarów i usług (...) w wysokości 23%, a K. P. działający w imieniu i na rzecz reprezentowanej Spółki nabywającej oświadczył, że powyższy lokal za podaną kwotę w imieniu reprezentowanej Spółki nabywającej zobowiązuje się kupić. Stawający zgodnie postanowili, że zawarcie przyrzeczonej umowy nastąpi najpóźniej do 30-07-2012 r., niezwłocznie po zapłacie całej ceny sprzedaży (dowód: umowa przedwstępna sprzedaży z dnia 15 lutego 2011 r. zawarta pomiędzy pozwanym a Przedsiębiorstwem budownictwa (...) Sp. z o.o. akt notarialny Repertorium A. numer (...) k. 234 - 239 akt).

Spółka prawa holenderskiego B. de W. B..V. powiązana z powodem —zawarła **w dniu 4 lutego 2011 r.** z bratem K. A. P. **umowę dystrybucyjną.**

Na mocy umowy dystrybucyjnej A. P. stał się dystrybutorem (...) Spółki (...) de W. B..V. na terytorium Polski (dowód: umowa dystrybucyjna z dnia 4 lutego 2011 r. zawarta pomiędzy A. P. a spółką prawa holenderskiego B. de W. B.. V. k. 240- 242 akt).

W dniu 25 marca 2011 roku strony zawarły umowę pożyczki wspólniczej. Na podstawie umowy, powód (...) Sp. z o.o. w likwidacji udzielił pozwanemu B. P. - de (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. pożyczki wspólniczej do łącznej kwoty 906.000 zł na zakup sprzętu do kliniki weterynaryjnej w K. (§ 1 umowy pożyczki).

Zgodnie z § 2 umowy pożyczki, wypłata pożyczki miała nastąpić po podpisaniu umowy sukcesywnie — w miarę zapotrzebowania zgłaszanego przez pozwanego, przelewami na rachunek bankowy pozwanego, aż do wyczerpania umówionej kwoty pożyczki.

Zgodnie z § 3 ust. 1 umowy pożyczki, pożyczka miała być spłacana na żądanie pożyczkodawcy (powoda) wyrażone na piśmie. J. pożyczkodawca zobowiązał się nie wzywać do zwrotu pożyczki przez okres pierwszych 12 miesięcy od jej udzielenia rozumianego jako data zawarcia umowy pożyczki (tj. do dnia 25 marca 2012 r.). Po upływie tego terminu pożyczka miała być spłacana w terminie uzgodnionym pomiędzy stronami w harmonogramie spłat pożyczki (§ 3 ust. 2 umowy pożyczki). W braku uzgodnienia harmonogramu spłat, pożyczkodawca miał prawo żądać spłaty pożyczki w ratach miesięcznych nie większych jak 1/24 udzielonej pożyczki każda rata, przy czym w takiej sytuacji termin spłaty poszczególnych rat wynosił 14 dni po zakończeniu każdego miesiąca (§ 3 ust. 3 i 4 umowy pożyczki).

Stosownie do § 5 umowy pożyczki, w wypadku opóźnienia w spłacie raty pożyczki określonego na podstawie § 3 ust. 1, 2 lub 3 umowy, pożyczkodawca -powód po bezskutecznym upływie wezwania miał prawo do natychmiastowego wypowiedzenia umowy pożyczki w całości. W takiej sytuacji, pożyczkobiorca pozwany obowiązany był do spłaty całej udzielonej pożyczki wraz z odsetkami w terminie 30 dni od jej wypowiedzenia (dowód: umowa pożyczki z dnia 25 marca 2011 r. k. 21-22, zeznania świadka I. D. (1) e- protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r. czas 00:14:46, zeznania powoda H. J. M. W. e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 00:51:23).

Strony nie uzgodniły harmonogramu spłaty pożyczki, o którym mowa w § 3 ust. 2 umowy pożyczki. Umowa pożyczki była od momentu jej zawarcia ujmowana w dokumentach finansowych pozwanej Spółki, w szczególności w sprawozdaniach finansowych, jako pożyczka wspólnicza (dowód: sprawozdania (...) Spółki (...) - de (...) Sp. z o. o. za 2014 r. i 2015 r. sprawozdania finansowe pozwanej Spółki za lata 2014 i 2015 k. 315-357 akt).

Powód przelał na konto pozwanego z tytułu pożyczki wspólniczej łączną kwotę w wysokości 905.764,27zł. Kwoty zostały przekazane w czterech transzach, zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez pozwanego, tj. dnia 25 marca 2011 r. - kwota 500.000 zł, dnia 29 marca 2011 r. - kwota 100.000 zł, dnia 26 maja 2011 r. - kwota 260.000 zł, dnia 6 czerwca 2011 r.- kwota 45.764,27 zł. W tytule przelewów wskazana została Spółka (...) Sp. z o.o. tj. spółka, od której pozwany kupił sprzęt stanowiący wyposażenie kliniki w K..

Zgodnie z § 1 umowy pożyczki z dnia 25 marca 2011 r. pożyczka miała być przeznaczona na zakup sprzętu do kliniki weterynaryjnej w K., stąd też w tytułach przelewów została wskazana nazwa spółki, od której sprzęt został nabyty (dowód: 4 potwierdzenia przelewów kwot pożyczki udzielonej przez powoda na rzecz pozwanego k. 24-27 akt).

Środki uzyskane z pożyczki wspólniczej zostały przez pozwanego faktycznie w całości przeznaczone na zakup sprzętu stanowiącego wyposażenie kliniki weterynaryjnej w K. (dowód: zeznania powoda H. J. M. W. e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 00:51:23, okoliczność bezsporna).

H. J. M. W. likwidator powodowej Spółki bywał w klinice w K.. Wiedział, że klinika nie przynosi zysku, ale był zapewniany przez stronę pozwaną, że wszystko będzie dobrze (dowód: zeznania powoda H. J. M. W. e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 00:57:31).

W 2013r. powód próbował odzyskać część pożyczonych pieniędzy. Temat ten był poruszany na spotkaniu w G., na którym byli obecni likwidator powodowej Spółki, A. P., jego córka K., jego brat R. oraz księgowa (dowód: zeznania świadka I. D. (2), e- protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 00:22:56-00:27:54, zeznania powoda H. J. M. W. e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 00:51:23).

Na tym spotkaniu w dniu 10 września 2013 roku w G. strony zawarły umowę sprzedaży sprzętu stanowiącego wyposażenie kliniki weterynaryjnej w K.. Zgodnie z § 2 ust. 1 umowy sprzedaży sprzętu, cena sprzedaży wynosiła 250.000zł. Dla potrzeb tej transakcji uwzględniono wycenę amortyzację rzeczy. Strony rozmawiały o tym, że cena sprzedaży obniży wartość pożyczki. A. P. wielokrotnie proponował fizyczny zwrot wyposażenia kliniki w K. w zamian za umorzenie pożyczki.

Zgodnie z poczynionymi ustaleniami strony zaliczyły na poczet ceny sprzedaży sprzętu wierzytelność przysługującą kupującemu -powodowi względem sprzedawcy- pozwanego z tytułu pożyczki udzielonej przez kupującego sprzedawcy w kwocie 905.764,27zł, potwierdzonej umową pożyczki zawartą w dniu 25 marca 2011 r. W konsekwencji wierzytelność powoda z umowy pożyczki umorzyła się **o kwotę 250.000zł**, czyli do kwoty 655.764,27 zł (§ 3 umowy sprzedaży z dnia 10 września 2013 roku).

Sprzęt pozostał cały czas w K. w klinice weterynaryjnej.

(dowód: umowa sprzedaży sprzętu z dnia 10 września 2013 roku wraz załącznikiem k. 29-31 akt, zeznania świadka I. D. (1), e- protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 00:27:54-00:32:52, zeznania powoda H. J. M. W. e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 01:07:57-1:16:05).

W związku z pozostawieniem tego sprzętu w K. w dniu 10 września 2013 roku strony zawarły umowę najmu sprzętu, na podstawie której powód wynajął pozwanemu sprzęt stanowiący wyposażenie kliniki weterynaryjnej w K.. Umowa najmu nie obejmowała dwóch elementów sprzętu – mikroskopu laboratoryjnego N. (...) z wyposażeniem oraz urządzenia (...). Miesięczny czynsz najmu wynosił 3000zł + VAT. Za wynajem tego sprzętu pozwany nie uiszczał żadnego wynagrodzenia (dowód: umowa najmu sprzętu z dnia 10 września 2013 r. wraz z załącznikiem k. 379-381, zeznania świadka I. D. (1), e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 00:32:52, zeznania powoda H. J. M. W. e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 01:07:57).

W marcu 2014 r. pozwany przekazał powodowi dwa elementy sprzętu (tj. mikroskop N. oraz urządzenie (...)) objętego umową sprzedaży z dnia 10 września 2013 r. (dowód: zeznania świadka I. D. (1), e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 00:31:29; zeznania świadka Partycji K., e-protokół rozprawy z dnia 22 stycznia 2018 r., czas 00:46:49, protokół zdawczo-odbiorczy sprzętu k. 377 akt).

W 2013r. i w 2014r. A. P. przyjeżdżał do B. po zaopatrzenie do kliniki. Na spotkaniach ze stroną powodową uzależnił zwrot sprzętu od umorzenia pożyczki (dowód: zeznania świadka I. D. (1), e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 00:40:35, zeznania powoda H. J. M. W. e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 01:07:57-01:16:05, uzasadnienie postanowieniu o umorzeniu śledztwa w sprawie o sygn. akt PR Ds. 624.2017r. Prokuratury R. G.- Zachód w G. k. 425-432 akt).

Powód nie ustalił z pozwanym ratalnej spłaty pożyczki, bowiem wiedział , że nie ma na to na początku działalności kliniki środków. Zapewniano go, że sytuacja będzie lepsza, dlatego też nie zdecydował się domagać zwrotu pożyczki już w 2013r. Taką decyzję podjął dopiero wtedy, gdy zaczęło narastać zadłużenie wobec strony powodowej z umowy dystrybucyjnej (dowód: zeznania powoda H. J. M. W. e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 01:25:58-01:34:36).

Powód wiedział z informacji ze sprawozdań finansowych pozwanej Spółki, że przynosi ona straty. Jednak powód liczył na to, że po pierwszych latach działalności klinika w K. zacznie przynosić zyski. Powód był bowiem świadomy tego, że w początkowym okresie funkcjonowania kliniki (...) (lata 2011-2014) , inwestycja może przynosić straty (dowód: zeznania świadka I. D. (1), e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 00:40:35).

W sprawozdaniach finansowych pozwanej Spółki za 2014 r. i 2015 r. pozwana ujmowała w rubryce „Zobowiązania długoterminowe wobec jednostek powiązanych” zobowiązanie w postaci pożyczki udzielonej przez powoda. W 2014r. głównym celem działalności Spółki było prowadzenie kliniki weterynaryjnej. Przychody pochodziły ze sprzedaży usług weterynaryjnych, jak również ze sprzedaży wyrobów farmaceutycznych i medycznych. W 2014r. przychody z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wynosiły 341983,36zł, spółka finansowała działalność z zaciągniętych w poprzednich latach pożyczek, a strata bilansowa wyniosła 151.514,66zł. W 2015r. przychody wyniosły 281.181,70 zł (dowód: sprawozdania finansowe pozwanej Spółki za lata 2014 i 2015 k. 315-357 akt).

Drugi wspólnik K. P. i prezes zarządu pozwanej Spółki (...) utrzymywali powoda w przekonaniu, że pozwany podejmuje działania mające na celu zawarcie ostatecznej umowy sprzedaży i nabycie nieruchomości w K. (dowód: zeznania świadka I. D. (1), e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., 00:24:00, zeznania świadka J. W., e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r.; czas 00:58:26).

Powód do 2015 r. nie żądał zwrotu pożyczki, bowiem cały czas liczył na to, że po rozwinięciu działalności kliniki w K., inwestycja zacznie przynosić zyski. Żądanie zwrotu pożyczki po kilkunastu miesiącach od daty przelania środków wpłynęłoby niekorzystnie na płynność finansową Spółki. Tak sytuacja finansowa pozwanej Spółki zadecydowała o zawarciu przez strony w dniu 10 września 2013 r. umowy najmu sprzętu stanowiącego wyposażenie kliniki weterynaryjnej w K. (dowód: zeznania świadka I. D. (1), e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r. czas 00:28:00, zeznania H. M. de W. protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r.; czas 01:00:00, 01:07:00).

Pozwana Spółka nie regulowała należności z tytułu umowy najmu sprzętu zawartej w dniu 10 września 2013 r., dlatego pod koniec kwietnia 2015 r. powód udzielił pozwanemu dodatkowego miesięcznego terminu do zapłaty zaległego czynszu najmu pod rygorem rozwiązania umowy najmu sprzętu. Pozwany nie zastosował się do powyższego wezwania, wskutek czego **umowa najmu sprzętu rozwiązała się z dniem 4 czerwca 2015 r.** Pomimo wielokrotnego kierowania do pozwanego wezwań do wydania sprzętu, pozwany nie zwrócił sprzętu. **W dniu 28 lipca 2015r. i w dniu 6 listopada 2015r.** powód wzywał pozwaną Spółkę po raz kolejny do wydania sprzętu weterynaryjnego. **We wrześniu 2015 r.** powód podjął próbę odbioru sprzętu z kliniki w K., jednakże A. P. kategorycznie odmówił wydania sprzętu. Jednocześnie, A. P. uzależnił wydanie sprzętu od umorzenia pożyczki. Po wypowiedzeniu umowy najmu sprzętu, powódka wysłała swoich pracowników do K., by zabrali wyposażenie kliniki. Okazało się, że sprzętu tam już nie ma. Pracownicy mieli utrudniony dostęp do kliniki. Cały czas A. P. uzależniał wydanie tego sprzętu od umorzenia pożyczki, ale likwidator powodowej Spółki na to się nie godził. Powód powiadomił organy ścigania, ale sprzęt nie został odzyskany (dowód: zeznania świadka I. D. (1), protokół e-rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 00:32:52 - 00:37:06, zeznania świadka H. J. M. W., protokół e-rozprawy z dnia 6 września 2017 r.; czas 01:07:00; 01:15:00, pismo powoda z dnia 24 czerwca 2015r. k. 383 akt, zawiadomienie o wszczęciu śledztwa k. 392 akt, wezwanie do wydania sprzętu z 28 lipca 2015r. k. 386-387 akt, wezwanie do wydania sprzętu z 28 lipca 2015r. k. 388 akt).

W dniu 26 czerwca 2015 r. spółka powiązana z powodem - B. de W. B..V. wypowiedziała A. P. **umowę dystrybucyjną**, która rozwiązała się **z dniem 30 września 2015 r.** z uwagi na trzymiesięczny termin wypowiedzenia. Jako podstawę wypowiedzenia powołano §6 ust.1 umowy. B. de W. B..V. wysłała wypowiedzenie umowy dystrybucyjnej, również do pozwanego B. P. - de (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.. W komparycji umowy dystrybucyjnej wskazana była także pozwana Spółka. Pomimo, że pod umową dystrybucyjną brak jest podpisu osoby uprawnionej do reprezentowania pozwanego, B. de W. B..V. w celu uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości co do zakończenia współpracy między stronami podjęła decyzję o wysłaniu wypowiedzenia umowy dystrybucyjnej także do pozwanej Spółki. Przyczyną rozwiązania umowy dystrybucyjnej była okoliczność, że współpraca pomiędzy stronami układała się coraz gorzej (dowód: oświadczenie o rozwiązaniu umowy dystrybucyjnej k. 243-244 akt, zeznania świadka I. D. (1) e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r. czas 00:42:31, zeznania świadka H. J. M. W., e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r. czas 01:25:00).

W 2015 r. dopiero wtedy, kiedy klinika weterynaryjna musiała opuścić nieruchomość w K., powód dowiedział się, że zakup nieruchomości nie doszedł do skutku, bowiem nie zapłacono pełnej ceny nabycia. O wyprowadzce powód dowiedział się od jednego z pracowników kliniki. Przed tym zdarzeniem powód jedynie wiedział, że klinika przynosi straty. Drugi wspólnik K. P. i prezes zarządu pozwanej Spółki (...) w ogóle nie poinformowali powoda o problemach z nabyciem nieruchomości i o sprawach sądowych prowadzonych przez spółkę (...). Strona powodowa była wręcz zapewniana, że sprawy zmierzają w dobrym kierunku i budynek jest spłacany. Dla likwidatora powodowej Spółki, największym problemem był brak zakupu tego budynku, bowiem o stratach pozwanej Spółki wiedział ze sprawozdań finansowych i zdawał sobie sprawę, że może być ujemny wynik finansowy na początku działalności (dowód: zeznania świadka I. D. (1) e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r. czas 00:18:00, 00:19:00, 00:22:56, 00:43:44, zeznania powoda H. J. M. W. e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r.; czas 01:21:00; akta prawomocnie zakończonej sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa budownictwa (...) Sp. z o.o. przeciwko B. P. -de (...) Sp. z o.o. o , która toczyła się przed Sądem Rejonowym w Gliwicach, 1VII Wydział Gospodarczy pod sygn. akt VIIGC 1397/13).

Prezes Zarządu Pozwanej Spółki - (...) już w 2014 r. wielokrotnie domagał się umorzenia całości pożyczki udzielonej pozwanej na podstawie umowy pożyczki zawartej w dniu 25 marca 2011 r. w zamian za zmianę ceny sprzedaży sprzętu stanowiącego wyposażenie kliniki weterynaryjnej w K., wskazanej w umowie z dnia 10 września 2013 r. Rozmowy w przedmiocie umorzenia pożyczki były prowadzone przez strony w 2014 r. i 2015 r. na spotkaniach w B. i w Polsce. Rozmowy te toczyły się zawsze w obecności osób trzecich — były przy nich obecne P. K., która występowała w roli tłumacza, I. D. (1) — asystentka H. W., jak również inne osoby, np. syn A. P.. A. P. uznawał umowę pożyczki zawartą dnia 25 marca 2011 r. za wiążącą (dowód: zeznania I. D. (2), protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., 00:32:02 00:40:35, zeznania świadka H. W. e-protokół rozprawy z dnia 6 września 2017 r., czas 01:16:00-01:19:00; zeznania świadka P. K., protokół e-rozprawy z dnia 22 stycznia 2018 r., czas 00:48:00 - 01:03:00; uzasadnienie postanowienia

Prokuratora Prokuratury Rejonowej G.-Zachód w G. z dnia 17 października 2017 roku o umorzeniu śledztwa, sygn. akt PR Ds. 624.2017).

Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2014r. Sąd Rejonowy w Gliwicach w sprawie o sygn. akt VII Gc 1397/13 z powództwa Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K., nakazał pozwanej opuszczenie i opróżnienie lokalu użytkowego nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) w K., klatka H o łącznej powierzchni użytkowej 140,49 m² i wydanie go powódce w stanie wolnym od rzeczy oraz zasądził od pozwanej Spółki na rzecz powódki kwotę 2617zł tytułem zwrotu kosztów procesu (wyrok z uzasadnieniem k. 132, uzasadnienie k.138-140 akt o sygn. VII Gc 1397/13 SR w Gliwicach-dołączone do przedmiotowej sprawy).

Apelacja pozwanej Spółki od powyższego wyroku została oddalona przez Sąd Okręgowy w Katowicach w dniu 26 czerwca 2015r. w sprawie o sygnaturze akt XGa 118/15 (dowód: wyrok z uzasadnieniem k. 170 akt, 176-177 akt o sygn. VII Gc 1397/13 SR w Gliwicach-dołączone do przedmiotowej sprawy).

W dniu 5 listopada 2015 r. likwidator powodowej Spółki- (...) de W. otrzymał informację, że pozwana Spółka opuściła lokal użytkowy przy ul. (...) w K., a sprzęt należący do powoda został przywłaszczony przez A. P. i przewieziony na jego polecenie do R.. Dopiero w listopadzie 2015 r. H. J. M. W. dowiedział się o sprawie o eksmisję pozwanej Spółki z ww. lokalu w K. z powództwa Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) Sp. z o.o., która toczyła się przed Sądem Rejonowym w Gliwicach, VII Wydział Gospodarczy pod sygn. akt VII GC 1397/13 i na tym etapie była już prawomocnie zakończona (dowód: akta prawomocnie zakończonej sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa budownictwa (...) Sp. z przeciwko B. P.- de (...) Sp. z o.o., która toczyła się przed Sądem Rejonowym w Gliwicach, VII Wydział Gospodarczy pod sygn. akt VII GC 1397/13; zeznania świadka P. K. e-protokół rozprawy z dnia 22 stycznia 2018 r., czas 01:03:03 – 01:05:40).

Po otrzymaniu informacji o przywłaszczeniu przez A. P. sprzętu należącego do (...) Sp. z o.o. w likwidacji do A. P. zostało wysłane kolejne wezwanie do wydania sprzętu (zarówno listem poleconym, jak i drogą e-mailową), które pozostało bez odpowiedzi. Sprzęt będący własnością powoda znajduje się w posiadaniu A. P. (dowód: zeznania świadka P. K. e-protokół rozprawy z dnia 22 stycznia 2018 r., czas 00:47:49; 01:49:00).

Pismem z dnia 9 listopada 2015 r. powód wezwał pozwanego do spłaty pożyczki, określając terminy spłaty i wysokość rat, zgodnie z wymaganiami określonymi w § 4 ust. 1 umowy pożyczki z dnia 25 marca 2011 r. (dowód: pisma powoda z dnia 9 listopada 2015 r. wraz z dowodami nadania k. 33-38 akt).

W dniu 22 grudnia 2015 r. Spółka (...) Sp. z o.o. w likwidacji złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przywłaszczenia sprzętu weterynaryjnego będącego przedmiotem umowy najmu z dnia 10 września 2013 r. Postanowieniem z dnia 2 marca 2016r. zostało wszczęte śledztwo w sprawie przywłaszczenia mienia na szkodę powodowej Spółki. Postępowanie przygotowawcze zostało umorzone. W uzasadnieniu postanowienia o umorzeniu śledztwa prokurator wskazał, że brak jest podstaw do przyjęcia, iż ustalonemu zachowaniu Prezesa Zarządu B. P. - de (...) Sp. z o.o. A. P. towarzyszył zamiar bezpośredni kierunkowy przywłaszczenia rzeczy. W ocenie prokuratora, nie sposób przypisać takiej postaci zamiaru osobie pozostającej w przeświadczeniu, nawet mylnym, o zasadności swojej racji. Rozstrzygnięcie zasadności zarzutów A. P. względem skuteczności umowy sprzedaży sprzętu stanowiącego wyposażenie kliniki weterynaryjnej w K. zawartej w dniu 10 września 2013 r., przemawiające za brakiem tej postaci zamiaru, należy do sporu cywilnoprawnego. Dopiero zaś moment rozstrzygnięcia racji, jako kształtujący świadomość, wpłynie na obecnie prawnokarnie obojętną postać zamiaru. W konsekwencji, prokurator przyjął, że w razie rozstrzygnięcia zawisłego obecnie przed sądem cywilnym sporu na korzyść (...) Sp. z o.o. w likwidacji i ponownego wezwania A. P. do wydania sprzętu, gdy ten sprzęt nie zostanie zwrócony, na nowo będzie można rozważać kwestię odpowiedzialności A. P. na gruncie przepisów ustawy karnej. Z tych względów, prokurator umorzył śledztwo uznając, iż opisany czyn nie wyczerpuje ustawowych znamion przestępstwa przywłaszczenia opisanego w art. 284 § 2 k.k.

Powód zaskarżył ww. postanowienie w całości. Aktualnie sprawa jest w toku (dowód: postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej G.-Zachód w G. z dnia 17 października 2017r. o umorzeniu śledztwa, sygn. akt PR Ds. 624.2017 k. 425-432).

Pismem z dnia 9 maja 2016 r. powód wezwał pozwanego na podstawie § 5 umowy pożyczki z dnia 25 marca 2011 r. do zapłaty zaległych rat pożyczki, udzielając mu dodatkowego terminu 14 dni. Jednocześnie, powód zastrzegł, że przypadku nieuregulowania przez pozwanego zaległych rat pożyczki w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu wezwania do zapłaty, wezwanie do zapłaty będzie równoznaczne z oświadczeniem powoda w przedmiocie natychmiastowego wypowiedzenia umowy pożyczki z dnia 25 marca 2011 r. na podstawie § 5 umowy pożyczki.

Pismo z dnia 9 maja 2016 r. zostało wysłane zarówno na adres siedziby pozwanej Spółki, tj. ul. (...), (...)-(...) K., jak i na adres zamieszkania Prezesa Zarządu Pozwanej Spółki - (...), tj. ul. (...), (...)-(...) R..

Pismo powoda z dnia 9 maja 2016 r. nie zostało odebrane pod adresem pozwanej Spółki wskazanym wówczas w KRS (ul. (...), K.). Natomiast, zostało ono odebrane przez przedstawiciela pozwanego — Prezesa Zarządu A. P. w dniu 12 maja 2016 r.

Termin 14 dni na zapłatę zaległych rat upłynął **w dniu 26 maja 2016 r.**, natomiast termin wypowiedzenia umowy pożyczki **upłynął w dniu 27 czerwca 2016 r.** (dowód: pisma powoda z dnia 9 maja 2016 r. wraz z dowodami nadania — w aktach sprawy załącznik nr 5 do pozwu; potwierdzenia odbioru pisma powoda z dnia 9 maja 2016 r. - w aktach sprawy, załącznik nr 1 do pisma pełnomocnika powoda z dnia 30 maja 2017 r.).

W dniu **12 grudnia 2016 r.** pozwany złożył do Sądu Okręgowego w Gliwicach pozew o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego w postaci umowy sprzedaży sprzętu z dnia 10 września 2013 r. Sprawa toczy się pod sygn. akt X GC 639/16 (pозew z dnia 12 grudnia 2016 r. o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego w postaci umowy sprzedaży sprzętu wraz z załącznikami - w aktach sprawy; pozew załączony do sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 23 marca 2017 r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów. Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy należy wskazać, że przed Sądem Okręgowym w Gliwicach X Wydział Gospodarczy pod sygn. akt X GC 639/16 toczy się sprawa o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego w postaci umowy sprzedaży sprzętu zawieranej w dniu 10 września 2013 r. W dniu 10 września 2013 r. strony podpisały umowę sprzedaży sprzętu stanowiącego wyposażenie kliniki weterynaryjnej w K.. W imieniu pozwanej Spółki umowę sprzedaży podpisał A. P., pełniący funkcję Prezesa Zarządu tej spółki od dnia 10 listopada 2011 r. Zgodnie z § 2 ust. 1 umowy sprzedaży sprzętu, cena sprzedaży wynosiła 250.000zł. Strony zaliczyły na poczet ceny sprzedaży sprzętu wierzytelność przysługującą kupującemu -powodowi względem sprzedawcy -pozwanego z tytułu pożyczki udzielonej przez kupującego sprzedawcy w kwocie 905.764,27 zł potwierdzonej umową pożyczki zawartą w dniu 25 marca 2011 r. W konsekwencji wierzytelność powoda z umowy pożyczki umorzyła się o kwotę 250.000zł, czyli do kwoty 655.764,27 zł (§ 3 umowy sprzedaży z dnia 10 września 2013 roku). Niniejszym pozewem powód dochodzi od pozwanego zwrotu tylko części pożyczki udokumentowanej umową z dnia 25 marca 2011 r., tj. kwoty 400.000,00 zł. W związku z tym, rozstrzygnięcie sprawy ustalenia nieistnienia stosunku prawnego w postaci umowy sprzedaży sprzętu zawartej w dniu 10 września 2013 r. nie ma żadnego wpływu na niniejsze postępowanie i **brak jest podstaw do zawieszenia przedmiotowego postępowania.** Jeżeli Sąd Okręgowy w Gliwicach oddali powództwo, powodowi będzie przysługiwało względem pozwanego roszczenie o zwrot kwoty 655.764,27 zł. Jeżeli natomiast Sąd Okręgowy w Gliwicach stwierdzi nieistnienie stosunku prawnego w postaci umowy sprzedaży sprzętu zawartej w dniu 10 września 2013 r., powód będzie mógł żądać od pozwanego zwrotu pożyczki w pełnej wysokości, tj. kwoty 905.764,27 zł. Umowa pożyczki została zawarta w dniu 25 marca 2011 r. W imieniu pozwanej Spółki umowę podpisał ówczesny Prezes Zarządu tej spółki - K. P.. K. P. pełnił funkcję Prezesa Zarządu Pozwanej Spółki do dnia 10 listopada 2011 r., kiedy to do pełnienia funkcji Prezesa Zarządu został powołany A. P.. Nigdy pozwany nie zgłaszał żadnych zarzutów pod adresem ważności lub skuteczności tej umowy. Dowody powołane przez spółkę (...) — de (...) Sp. z o.o. w pozwie o ustalenie nieistnienia umowy sprzedaży

zawartej w dniu 10 września 2013 r., a zwłaszcza wniosek o badanie A. P. przez biegłego psychiatrę, nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

W niniejszym postępowaniu dopuszczenie dowodu na wniosek pozwanego z opinii biegłego psychiatry celem stwierdzenia niepoczytalności A. P. w dacie zawarcia umowy pożyczki także nie znajduje podstaw, bowiem pozwaną Spółkę w dacie zaciągania zobowiązania reprezentował ówczesny przez zarządu Spółki K. P..

Należy podnieść, że zeznania świadka P. K. są wewnętrznie sprzeczne, nacechowane emocjonalnym stosunkiem do A. P., co wynika ze sposobu zeznawania i podkreślania przez samego świadka roli mediacyjnej, jaką sama sobie narzuciła w konflikcie stron. Świadek wielokrotnie powtarzała wbrew stanowisku nawet samej strony pozwanej, która podnosiła jedynie zarzut przedawnienia roszczenia z umowy pożyczki, a nie kwestionowała samego faktu zawarcia tej umowy i pożyczania pieniędzy, że między stronami nie doszło do zawarcia umowy pożyczki, a powód miał kupić wyposażenie, zaś pozwany lokal na prowadzenie kliniki. Miało to być wspólne biznesowe przedsięwzięcie. W innej części zeznań świadek twierdziła, że A. P. deklarował chęć zwrotu sprzętu za umorzenie pożyczki i w tej sprawie toczyły się jeszcze rozmowy nie tylko w 2014r. i 2015r. , ale również na targach gołębi w 2016r. w K.. Rodzi się zatem pytanie o jakiej pożyczce świadek mówiła. Nie ulega zatem wątpliwości, że świadek próbowała złożyć zeznania w interesie A. P., zupełnie nie bacząc na brak swojej wiarygodności, twierdzenia samych stron, nie wspominając o dowodach z dokumentów prywatnych, których wiarygodność również nie budziła wątpliwości stron i Sądu. Zeznania świadka P. K. w tej części Sąd uznał za pozbawione przymiotu wiarygodności z uwagi na sprzeczność z całym zebrany materiał dowodowym, nielogiczne, rażąco wewnętrznie sprzeczne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w pełni zasadne.

Odnosząc się do najistotniejszych dla rozstrzygnięcia kwestii należy wskazać, że:

Zgodnie z **art. 720 § 1 k.c.** przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Umowa pożyczki uważana jest za najprostszą formę kredytowania (A. Szpunar, O umowie, s. 30 i n.; R. Morek, w: Osajda, KC. Komentarz, t. II, s. 1464; E. Skowrońska-Bocian, Pożyczka, w: Zobowiązania. Część szczegółowa, 2014, s. 266). Z uwagi na tę właściwość jest ona również jedną z najstarszych i najszerzej rozpowszechnionych w praktyce umów o charakterze kredytowym.

Umowa pożyczki nie należy do umów kwalifikowanych podmiotowo. Po stronie udzielającego pożyczkę, jak i po stronie biorącego pożyczkę może wystąpić każdy podmiot, a więc zarówno osoba fizyczna, osoba prawna, jak i tzw. ułomna osoba prawna (art. 33¹ k.c.). Umowa pożyczki jest zasadniczo umową obrotu powszechnego, może być jednak również wykorzystywana do organizowania kredytu pomiędzy przedsiębiorcami (pożyczka komercyjna, handlowa), jak i do kredytowania konsumentów (pożyczka konsumencka).

Spełnienie tego świadczenia przez dającego pożyczkę powoduje, że przedmiot pożyczki przechodzi na własność pożyczkobiorcy; staje się własnością biorącego pożyczkę. Przedmiot pożyczki tylko jednak czasowo staje się własnością pożyczkobiorcy z uwagi na ciążący na pożyczkobiorcy obowiązek jego zwrotu po uczynieniu z niego użytku (por. W. Popiołek, w: Pietrzykowski, Komentarz KC, t. II, 2015, s. 633; J. Gołaczyński, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2014, s. 1382).

Przeniesienie własności przedmiotu pożyczki może nastąpić w każdy prawem przewidziany sposób, byleby biorący pożyczkę uzyskał możliwość swobodnego dysponowania przedmiotem pożyczki (por. wyr. SA w Białymstoku z 9.4.2015 r., I ACA 996/14, Legalis; wyr. NSA z 20.9.2011 r., II FSK 2305/10, Legalis; wyr. SN z 29.5.2015 r., V CSK 448/14, MoPrBank 2016, Nr 3, s. 55; Z. Gawlik, w: Kidyba, Komentarz KC, t. III, Cz. szczególna, 2014, s. 691; J. Gołaczyński,

w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2014, s. 1382). Przeniesienie własności przedmiotu pożyczki nie musi też polegać na osobistym spełnieniu świadczenia przez dającego pożyczkę; pożyczka może być udzielona również za pośrednictwem osoby trzeciej, np. przy wykorzystaniu instytucji przekazu (por. np. W. Pyziół, w: System PrPryw, t. 8, 2011, s. 343).

Obowiązek przeniesienia własności przedmiotu pożyczki na pożyczkobiorcę obejmuje, również obowiązek wydania tego przedmiotu biorącemu pożyczkę. Z tego względu uznaje się, że na biorącym pożyczkę zasadniczo nie ciąży obowiązek odbioru przedmiotu pożyczki, chyba że co innego wynika z treści umowy (por. np. W. Popiołek, w: Pietrzykowski, Komentarz KC, t. II, 2011, s. 638; W. Pyziół, w: System PrPryw, t. 8, 2011, s. 342).

Podstawowym obowiązkiem biorącego pożyczkę jest z kolei zwrot otrzymanej pożyczki, po pewnym okresie korzystania z jej przedmiotu. Obowiązek zwrotu pożyczki jest przedmiotowo istotnym elementem tej umowy (wyr. SA w Katowicach z 18.3.2015 r., I ACA 1017/14, L.). Umowa, która nie przewiduje obowiązku zwrotu przedmiotu pożyczki, nie może być kwalifikowana jako pożyczka; bez zastrzeżenia obowiązku zwrotu przedmiotu pożyczki nie ma umowy pożyczki (por. wyr. SN z 8.12.2000 r., I CKN 1040/98, L.; wyr. SA w Poznaniu z 20.9.2006 r., I ACa 394/06, niepubl.; wyr. SA we Wrocławiu z 6.2.2013 r., I ACA 1404/12, L.). Podkreślenia wymaga zarazem, że obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki obciąża biorącego pożyczkę tylko i dopiero wówczas, gdy przedmiot pożyczki został mu wydany. Bez wcześniejszego wydania przedmiotu pożyczki nie może być mowy o obowiązku zwrotu. Użyte w art. 720 § 1 k.c. określenie "zwrócić" zakłada bowiem, że najpierw trzeba coś otrzymać, aby w ogóle należało to zwracać (por. S. Grzybowski, w: System PrCyw, t. III, cz. 2, 1976, s. 708; J. Gudowski, w: Gudowski, Komentarz KC, Ks. III, cz. 2, 2013, s. 530; J. Gołaczyński, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2016, s. 1382).

Umowa pożyczki ma charakter umowy konsensualnej, a nie realnej. Do **zawarcia umowy pożyczki** dochodzi przez samo porozumienie stron (solo consensu). Skuteczność umowy pożyczki nie jest uzależniona od wydania przedmiotu pożyczki; wydanie przedmiotu pożyczki stanowi już element wykonania zawartej umowy, a nie element jej zawarcia, (np. wyr. SN z 22.10.2004 r., II CK 118/04, Legalis; wyr. WSA w Gliwicach z 11.12.2007 r., I SA/GL 646/07; MoPod 2008, Nr 1, s. 43; wyr. WSA w Krakowie z 19.2.2008 r., I SA/KR 411/07, MoPod 2008, Nr 4, s. 5; wyr. WSA w Warszawie z 8.6.2008 r., II FSK 819/05, Legalis; wyr. SA w Poznaniu z 17.2.2011 r., III SA/PO 677/10, Legalis; wyr. SN z 6.7.2012 r., V CSK 394/11, Legalis; wyr. WSA w Bydgoszczy z 6.5.2014 r., I SA/BD 335/14, Legalis; por. Z. Gawlik, w: Kidyba, Komentarz KC, t. III, Cz. szczegółna, 2014, s. 688; R. Morek, w: Osajda, KC. Komentarz, t. II, s. 1466; W. Popiołek, w: Pietrzykowski, Komentarz KC, t. II, 2015, s. 633).

Umowa pożyczki ma charakter dwustronny, a zarazem dwustronnie zobowiązujący, albowiem obie strony zaciągają określone zobowiązania. Dający pożyczkę zobowiązuje się do przeniesienia własności przedmiotu pożyczki na biorącego pożyczkę, natomiast biorący pożyczkę zobowiązuje się do zwrotu przedmiotu pożyczki (R. Morek, w: Osajda, KC. Komentarz, t. II, s. 1466).

W umowach pożyczki strony najczęściej określają termin zwrotu pożyczki. Brak ustalenia terminu zwrotu pożyczki nie uniemożliwia jednak kwalifikowania takiej umowy jako pożyczki, **albowiem do jej essentialia negotii nie należy określenie terminu zwrotu, lecz wprowadzenie do jej treści postanowienia o obowiązku zwrotu** (wyr. SA w Gdańsku z 21.5.2015 r., V ACA 72/15, L.). **W przypadku nieoznaczenia w umowie pożyczki terminu zwrotu przedmiotu pożyczki, zastosowanie znajdzie przepis art. 723 k.c.**

W wyroku SA Białystok z dnia 11-01-2017 I ACa 911/16, również podkreślono, że brak ustalenia terminu zwrotu pożyczki nie uniemożliwia kwalifikowania umowy jako umowy pożyczki albowiem do jej essentialia negotii nie należy określenie terminu zwrotu tylko wprowadzenie do jej treści postanowienia o obowiązku zwrotu. Strony mogą swobodnie zdecydować, kiedy - w braku określenia terminu zwrotu pożyczki - powstanie obowiązek jej zwrotu. W umowie pożyczki nie jest konieczne jednoznaczne i dokładne posłużenie się sformułowaniami, użytymi w art. 720 Kodeksu cywilnego. Możliwe jest bowiem ustalanie na podstawie art. 65 § 2 Kodeksu cywilnego rzeczywistego znaczenia i woli stron takiej umowy. Już samo określenie umowy jako pożyczka albo stwierdzenie, że określone

świadczenie jest przekazywane jako pożyczka może być wystarczające do wyrażenia po stronie pożyczkodawcy obowiązku zwrotu pożyczki.

Wola osoby skierowana na wywołanie zamierzonego skutku prawnego związana z daną czynnością prawną może być uzewnętrzniona w każdy dowolny sposób, ujawniający ją tak, że staje się dostatecznie zrozumiała dla adresata (art. 60 k.c.). Czynność prawna jest dokonana przez fakty konkludentne, jeżeli wyrażają one niewątpliwą treść oświadczenia woli, natomiast nie mogą one stanowić podstawy przypisania czynnościom prawnym, treści jaka z nich nie wynika, do czego zmierza skarżąca spółka. Dodać należy, że treść tą może natomiast uzupełnić ustawa, zasady współżycia społecznego i ustalone zwyczaje (art. 56 k.c.). W wypadkach, w których do powstania skutku prawnego nie wystarcza oświadczenie tylko jednej strony, konieczne jest wyrażenie woli także przez jej kontrahenta (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 1980 r., II CRN 110/80, OSNCP 1980, nr 11, poz. 222).

Treść czynności prawnej i zamiar stron powinny być ustalone i tłumaczone według zasad określonych w art. 65 k.c. (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 września 1992 r., III CZP 83/92, OSNCP 1993, nr 3, poz. 24). Kryteria w nim zawarte służą także do oceny, czy dane oświadczenie w ogóle jest oświadczeniem woli. Trzeba zauważyć, że przepis ten określa sposób wykładni oświadczeń woli w czynnościach prawnych odmiennie niż to ma miejsce przy interpretacji tekstu prawnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 1999 r., II CKN 379/98, OSP 2000, nr 6, poz. 91). W przeciwieństwie do norm prawnych czynności prawne - a w szczególności umowy - regulują stosunki prawne tylko między ich stronami. W rezultacie ustanowione w nich pomiędzy jej podmiotami powinności, nie mają abstrakcyjnego charakteru, jak normy prawne, lecz indywidualny charakter, służąc realizacji interesów stron stosownie do ich woli.

Każde oświadczenie woli, niezależnie od formy w jakiej zostało złożone, podlega wykładni sądowej. W orzecznictwie odstąpiono od koncepcji zacieśnienia wykładni tylko do niejasnych postanowień umowy (*clara non sunt interpretanda*). Artykuł 65 k.c. dotyczy oczywiście także oświadczeń woli w formie pisemnej, lecz wówczas podstawą interpretacji stają się w pierwszej kolejności reguły lingwistyczne, ale nie tylko, a więc także wtedy mają zastosowanie zasady wykładni wynikające z paragrafu drugiego tego przepisu. Przy zastosowaniu zawartych w nim reguł może się okazać, że wbrew brzmieniu konkretnego postanowienia umowy, wola stron jest inna. Artykuł 65 § 2 k.c. nakazuje bowiem przy interpretacji oświadczenia woli brać pod uwagę „okoliczności w których ono zostało złożone”, a na tym tle raczej badać jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na dosłownym jej brzmieniu. Przepis ten niewątpliwie pozwala sądom uwzględniać pozatekstowe okoliczności, w tym cel jaki strony miały na uwadze przy zawieraniu umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 815/97, OSNC 1999, nr 2, poz. 38).

Wykładnia umów w pierwszym rzędzie powinna uwzględniać rzeczywistą wolę stron zawierających umowę i taki sens wyraża art. 65 § 2 k.c.. Wymaga to zbadania nie tylko konkretnego postanowienia umowy, ale analizy jej całości; innymi słowy wskazane jest przyjmowanie takiego sensu oświadczenia woli, które uwzględnia logikę całego tekstu (kontekst umowny). Poza tym mogą mieć znaczenie dla stwierdzenia zgodnej woli stron, ich wcześniejsze i późniejsze oświadczenia oraz zachowania, czyli tzw. kontekst sytuacyjny (por. uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95, OSNC 1995, nr 12, poz. 168).

W judykaturze wyrażono pogląd, że określenie terminu spłaty pożyczki w sposób opisowy np. "po sprzedaży nieruchomości", nie odpowiada wymogom niezbędnym do ustalenia terminu. Przyjmuje się bowiem, że termin ma charakter zdarzenia przyszłego i pewnego. Wynika to z właściwości czasu, który płynie stale, równomiernie i nie jest możliwe jego zatrzymanie. Dlatego oznaczony termin przyszły zawsze musi kiedyś nadejść lub upłynąć. W przypadku terminów wyznaczonych przez odwołanie się do jakiegoś zdarzenia, którego nadejście nie jest pewne, należy raczej mówić o zastrzeżeniu warunku, a nie terminu. Z kolei możliwość ukształtowania stosunku prawnego w sposób dowolny, wynikający z zasady przewidzianej w art. 353¹ k.c. nie ma charakteru bezwzględny, lecz jest ograniczona ustawą, zasadami współżycia społecznego oraz naturą stosunku, co w zasadzie wyklucza takie określenie terminu przez strony, które nie odpowiada wymogom terminu w rozumieniu przepisów KC. Sprzedaż nieruchomości jest zdarzeniem przyszłym i niepewnym, uzależnionym od wielu czynników, w tym woli stron, może zatem nigdy nie nadejść, a tym samym nie przystaje do natury stosunku umowy pożyczki, albowiem świadczeniu pożyczającego odpowiada

obowiązek zwrotu pożyczonej kwoty i obowiązek ten ma charakter bezwzględny, co odróżnia umowę pożyczki np. od umowy darowizny. Uzależnienie zwrotu pieniędzy od zdarzenia przyszłego i niepewnego zakłada możliwość, że pożyczkobiorca nigdy nie będzie zobowiązany do zwrotu pożyczonej kwoty, co jest oczywiście niezgodne z naturą omawianej umowy (por. wyr. SA w Szczecinie z 30.4.2015 r., I ACA 1/15, L.).

W świetle przepisów kodeksu cywilnego o pożyczce bez znaczenia jest sposób korzystania z przedmiotu pożyczki. Biorący pożyczkę, uzyskując własność przedmiotu pożyczki, ma w zasadzie pełną swobodę w sposobie jego wykorzystania. Strony umowy pożyczki mogą jednak zastrzec obowiązek określonego wykorzystania przedmiotu pożyczki, np. pod rygorem odstąpienia od umowy pożyczki przez dającego pożyczkę lub przedterminowego wypowiedzenia umowy (por. np. S. Grzybowski, w: System PrCyw, t. III, cz. 2, 1976, s. 717; A. Janiak, Bankowe umowy, s. 35; R. Morek, w: Osajda, KC. Komentarz, t. II, s. 1465).

Umowa pożyczki trwa dopóki biorący pożyczkę (pożyczkobiorca) nie zwróci kwoty otrzymanej w wykonaniu umowy od dającego pożyczkę (pożyczkodawcy). Jeżeli zatem z umowy stron nie wynika nic innego, to odsetki określone w tej umowie jako wynagrodzenie za korzystanie z pieniędzy pożyczkodawcy należą się, co do zasady, w tej samej wysokości jak umówiona przez cały czas trwania umowy. Umowa zaś trwa od chwili jej zawarcia, wzmocnionego wydaniem przedmiotu pożyczki (argument z art. 722 k.c.) aż do jej zwrotu, niezależnie od tego, że strony określiły w umowie, kiedy ten zwrot powinien być nastąpić, a w rzeczywistości nie nastąpił. Niesłuszne jest zatem twierdzenie, że odsetki umowne należą się tylko od chwili zawarcia umowy do terminu jej umówionego zwrotu, a za dalszy okres należą się odsetki ustawowe (por. wyrok SN - Izba Cywilna z dnia 17-09-2015, II CSK 581/14).

Jak już wskazano zgodnie z art. 723 k.c., jeżeli termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony, dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę.

Zwrócenie pożyczki oznacza przeniesienie przez biorącego na dającego pożyczkę tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości, jaką wcześniej od niego sam otrzymał.

Jeżeli pożyczka została udzielona na czas nieoznaczony, obowiązek zwrócenia pożyczki aktualizuje się w wyniku złożenia przez dającego pożyczkę oświadczenia o wypowiedzeniu.

Wypowiedzenie jest **prawokształtującym jednostronnym oświadczeniem woli pożyczkodawcy skierowanym do pożyczkobiorcy**. Z oświadczenia o wypowiedzeniu powinno wynikać stanowcze i bezwarunkowe żądanie zwrotu przedmiotu pożyczki (całości lub części). Oświadczenie nie musi określać terminu zwrotu; wynika on bowiem z ustawy (orz. SN z 15.6.1937 r., II C 295/37, OSN(C) 1938, Nr 5, poz. 230; A. Szpunar, Głosa do uchwały SN z 24.1.1996 r., III CZP 196/95, OSP 1996, Nr 9, poz. 166). Za równoznaczne z wypowiedzeniem uznaje się także **wytoczenie powództwa o zwrot pożyczki** (W. Popiołek, w: Pietrzykowski, Komentarz, 2015, t. II, art. 723, Nb 4, s. 640).

Jak zwrócono uwagę w doktrynie, "wypowiedzenie" ma w dziedzinie zobowiązań niejednolite znaczenie i wywołuje różne skutki. Najczęściej jest ono sposobem zakończenia stosunku zobowiązaniowego, natomiast w art. 723 k.c. **wypowiedzenie wywołuje ten skutek, że roszczenie o zwrot pożyczki staje się wymagalne** (A. Szpunar, Głosa do uchw. SN z 24.1.1996 r., III CZP 196/95).

Wypowiedzenie umowy pożyczki ma charakter prawo kształtującego oświadczenie woli. Dający pożyczkę składa je biorącemu pożyczkę i zawiera w nim żądanie zwrotu całości bądź części pożyczki (A. Szpunar, Głosa do uchw. SN z 24.1.1996 r., II CZP 196/95). Treść tego oświadczenia może być dowolna, ale powinno z niego wynikać stanowcze żądanie zwrotu przedmiotu pożyczki (zob. J. Gudowski, w: Gudowski, Komentarz KC, Ks. III, cz. 2, 2013, s. 537; wyr. SN z 15.6.1937 r., C II 295/37, Zb.Urz. 1938, poz. 230).

Przyjmuje się, że równoznaczne z wypowiedzeniem umowy pożyczki, gdy termin zwrotu pożyczki nie wynika z umowy, jest wezwanie biorącego pożyczkę do spłaty całej należności z tytułu pożyczki; brak wyrażenia tego w wezwaniu

dającego pożyczkę expressis verbis i z użyciem prawniczego określenia nie ma znaczenia (wyr. SA w Katowicach z 23.9.2015 r., I ACA 465/15, L.).

Jeżeli termin zwrotu pożyczki nie został określony w umowie, pożyczkobiorca obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu **6 tygodni po wypowiedzeniu przez pożyczkodawcę**. Nie ulega wątpliwości, że strony mogą w umowie skrócić albo wydłużyć ustawowy termin wypowiedzenia. Mogą też określić z góry termin zwrotu pożyczki, nadając umowie pożyczki charakter umowy zawartej na czas oznaczony.

Oświadczenie o wypowiedzeniu musi dojść do biorącego pożyczkę w taki sposób, że mógł zapoznać się z jego treścią (art. 61 § 1 **k.c.**).

Przepis art. 723 k.c. ma charakter semidyspozytywny. Dający pożyczkę może dowolnie wydłużyć w swoim oświadczeniu termin wypowiedzenia określony w przepisie art. 723 KC, natomiast nie może go skrócić, gdyż termin ten został ustalony dla ochrony słuszych interesów biorącego pożyczkę, który zwykle potrzebuje czasu na przygotowanie się do zwrotu pożyczki. Jest przy tym oczywiste, że biorący pożyczkę nie musi czekać ze zwrotem pożyczki aż do upływu owego 6 tygodniowego terminu, gdyż stosownie do **art. 457 k.c.** może spełnić świadczenie przed terminem.

W sytuacji, gdy termin zwrotu pożyczki nie został wcześniej określony przez strony, **wezwanie do spłaty całej należności jest równoznaczne z wypowiedzeniem umowy i początkiem wymagalności roszczenia**. Brak wyrażenia tego w piśmie powoda expressis verbis i z użyciem prawniczego określenia nie ma znaczenia (por. wyrok SA Katowice z dnia 23-09-2015 I ACA 465/15). Nieokreślenie terminu zwrotu pożyczonych pieniędzy nie stoi na przeszkodzie uznaniu porozumienia stron dokonanego ustnie, w czasie rozmów telefonicznych, jako pożyczki, skoro kwestię zwrotu reguluje art. 723 k.c. Zawarcie umowy potwierdzającej konkretne zadłużenie będące rezultatem uzgodnienia jego rozmiaru nie może być kwestionowane jako zawarte dla pozorów, pozbawione znaczenia prawnego, bez wykazania przyczyny zaciągnięcia takiego zobowiązania czy też uchylecia się od skutków prawnych złożonych oświadczeń woli. Ocena i przypisanie czynności prawnej cech pozorności, bądź stwierdzenie ich braku, dokonywane być powinny na podstawie określenia zgodnego zamiaru stron i celu zawarcia umowy, przewidzianych w art. 65 § 2 k.c. (por. wyrok SN - Izba Cywilna z dnia 26-09-2014; IV CSK 692/13).

Zgodnie z art. 457 **k.c.**, termin zwrotu poczytuje się w razie wątpliwości za **zastrzeżony na korzyść pożyczkobiorcy** (tak m.in. S. Grzybowski, w: System PrCyw, t. III, cz. 2, s. 719; A. Szpunar, O umowie, s. 30 i n.; J. Gołaczyński, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz, 2016, art. 723 KC, Nb 5, s. 1386; odmiennie W. Pyziół, w: System PrPryw, t. 8, 2011, Nb 36, s. 346). Oznacza to, że pożyczkobiorca może spełnić swoje świadczenie przed terminem. Od reguły tej strony mogą w umowie odstąpić, względnie ją zmodyfikować.

Jeżeli w umowie zastrzeżono, że zwrot pożyczki nie może nastąpić przed upływem określonego terminu, pożyczkodawca ma prawo odmówić przyjęcia pożyczki lub uzależnić jej przyjęcie od zapłaty odsetek za czas pozostający do zakończenia umownego terminu.

Jeżeli termin zwrotu pożyczki upłynął, pożyczkobiorca zobowiązany jest do **naprawienia poniesionej przez dającego pożyczkę szkody oraz do zapłaty odsetek** (art. 481 k.c.), niezależnie od odsetek kapitałowych, jeżeli takie zostały określone w umowie pożyczki.

Roszczenie o zwrot pożyczki przedawnia się według art. 118 k.c. po upływie 10 lat, a gdy roszczenie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – po 3 latach (tak m.in. J. Gołaczyński, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz, 2016, art. 723, Nb 9, s. 1387).

W wyroku SA Gdańsk z dnia 31-05-2017 (V ACA 539/14) wskazano zasadnie, działalność gospodarczą charakteryzują cechy, które stanowią: profesjonalny charakter, powtarzalność podejmowanych działań, uczestnictwo w obrocie gospodarczym, podporządkowane regułom gospodarki rynkowej, m.in. działalnie w celu osiągnięcia zysku. O działalności gospodarczej można mówić wtedy, gdy jest ona prowadzona w sposób zorganizowany, a więc nie ma charakteru przypadkowego i nastawiona jest na masowe, a nie tylko indywidualne działanie. W tym stanie rzeczy

brak było podstaw do poczynienia pozytywnych ustaleń w zakresie zawodowej, prowadzonej w sposób zorganizowany, nastawionej na masowe działanie i cel zarobkowy działalności gospodarczej powodów, polegającej na udzielaniu pożyczek, z co za tym idzie do przyjęcia, że roszczenie powodów podlegało trzyletniemu przedawnieniu na podstawie art. 118 k.c.

Odnosząc powyższe rozważania do przedmiotowej sprawy należy podnieść, że:

- Między stronami procesu doszło do zawarcia umowy pożyczki w formie pisemnej, z wszystkimi istotnymi elementami charakterystycznymi i koniecznymi do kwalifikacji tej czynności prawnej w oparciu o ten rodzaj umowy (art. 720 § 1 k.c.). Oświadczenia woli stron przy umowie pożyczki już w wersji wykładni językowej nie nastęrczają wątpliwości interpretacyjnych (art. 65 k.c.). Poza sporem powinno być to, że pożyczkodawca zastrzegł obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki, przy czym strony nie określiły terminu zwrotu pożyczonej kwoty pieniędzy, ani nie określiły harmonogramu zwrotu pożyczki w ratach, co w świetle umowy mogło nastąpić w terminie późniejszym, niż data jej zawarcia. Dla wymagalności roszczenia powoda i rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczenia ma zatem znaczenie wypowiedzenie umowy pożyczki (**art. 723 k.c.**) poprzez złożenie oświadczenia woli, które dotarło skutecznie do adresata, tak że mógł z nim się skutecznie zapoznać (art. 61 § 1 k.c.). Zgodnie z art. 120 § 1 k.c., bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Stosownie do treści art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W kontekście art. **455 k.c.** wymagalność roszczenia to stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Roszczenia mogą uzyskać przymiot wymagalności w dniu oznaczonym przez ustawę lub przez czynność prawną (umowę), albo w dniu wynikającym z właściwości zobowiązania. Stan uaktywnienia się wierzytelności stanowi początek biegu przedawnienia.

Przepisem modyfikującym zasady przedawnienia wskazane w 120 § 1 zd. 2 k.c. w odniesieniu do zwrotu pożyczki jest art. 723 k.c., zgodnie z którym, jeżeli termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony, dłużnik zobowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę. Gdyby przyjąć interpretację zaprezentowaną przez pozwanego co do zastosowania art. 455 k.c. w przypadku umowy pożyczki, to abstrahując od jej celu i okoliczności faktycznych zawsze należałoby składać oświadczenia w trybie art. 723 k.c. zasadniczo już w dacie zawarcia umowy pożyczki, by zmieścić się w okresie przedawnienia i nie narazić się na zarzut braku złożenia oświadczenia w możliwie najwcześniejszym terminie.

Jak wynika z ustaleń poczynionych w sprawie oświadczenie woli powoda o wypowiedzeniu Pismem z dnia 9 maja 2016 r. powód wezwał pozwanego na podstawie § 5 umowy pożyczki z dnia 25 marca 2011 r. do zapłaty zaległych rat pożyczki, udzielając mu dodatkowego terminu 14 dni. Jednocześnie, powód zastrzegł, że przypadku nieuregulowania przez pozwanego zaległych rat pożyczki w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu wezwania do zapłaty, wezwanie do zapłaty będzie równoznaczne z oświadczeniem powoda w przedmiocie natychmiastowego wypowiedzenia umowy pożyczki z dnia 25 marca 2011 r. na podstawie § 5 umowy pożyczki. Poprzednie pismo z dnia 9 listopada 2015 r. i pismo z dnia 9 maja 2016 r. zostały wysłane zarówno na adres siedziby pozwanej Spółki, tj. ul. (...), (...)-(…) K., jak i na adres zamieszkania Prezesa Zarządu pozwanej Spółki - (...), tj. ul. (...), (...)-(…) R.. Pismo powoda z dnia 9 maja 2016 r. zostało ono odebrane przez przedstawiciela pozwanego — Prezesa Zarządu A. P. w dniu 12 maja 2016 r. Zatem termin 14 dni na zapłatę zaległych rat upłynął **w dniu 26 maja 2016 r.**, natomiast termin wypowiedzenia umowy pożyczki **upłynął w dniu 27 czerwca 2016 r.** **Roszczenie w dacie złożenia pozwu nie jest przedawnione, nawet przyjmując termin 3 letni.** Jednakże, w ocenie Sądu, należy przyjąć termin 10-letni przedawnienia roszczenia z tej umowy, bowiem powód w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej nie zajmuje się udzielaniem pożyczek, czy kredytów, a pożyczka, jak trafnie zauważył powód, miała charakter pożyczki udzielonej między współnikami pozwanej Spółki (pożyczka wspólnicza).

Gdyby nawet przyjąć koncepcję pozwanego co do wymagalności roszczenia powoda i określenia momentu, w którym najwcześniej powód mógł złożyć oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy pożyczki, to z uwagi na cel biznesowy przedsięwzięcia – prowadzenie kliniki i uzyskiwanie z tego przedsięwzięcia zysków, najwcześniej powód mógł to zrobić w sytuacji, gdy uzyskał wiedzę nie tylko o ujemnym wyniku finansowym, bowiem przez pierwsze lata działalności było to kalkulowane w ryzyko, to niewątpliwie braku nabyciu lokalu i wiedza o tym fakcie była momentem do podjęcia przez powoda działań i tak też się stało. Pozwany nie kwestionował, że dopiero w 2015r. powód dowiedział się o sprawie o eksmisję z lokalu, a wcześniej był utwierdzany przez A. P., że sprawy idą w dobrym kierunku. Zresztą prowadzenie kliniki było powiązane z inną umową- dystrybucyjną i w tym zakresie również doszło do rozwiązania kontraktu. Powód w zakresie wypowiedzenia umowy pożyczki wysłał oświadczenie do adresata już w listopadzie 2015r. Kolejne z maja 2016r. doszło do wiedzy adresata. Zatem liczą termin przedawnienia i to nawet 3 –letni i to od początku 2015r. (styczeń), również nie doszło do przedawnienia roszczenia w dacie złożenia pozwu.

Poza sporem powinno być i to, że w umowie z dnia 10 września 2013 roku dotyczącej sprzedaży sprzętu stanowiącego wyposażenie kliniki weterynaryjnej w K., pozwany uznał roszczenie z tytułu umowy pożyczki, a strony dokonały kompensaty wierzytelności. Uznanie to przerwało bieg przedawnienia roszczenia, chociaż trafnie zauważa pozwany, że przy 3- letnim terminie przedawnienia i odrzuceniu koncepcji uznania niewłaściwego w kolejnych latach, roszczenie w dacie złożenia pozwu byłoby przedawnione. Nie można jednak przeoczyć, co wynika z zeznań wszystkich świadków i strony powodowej, że w kolejnych latach 2014r., 2015r. strona pozwana wносиła do powoda o umorzenie pożyczki za zwrotem sprzętu, co powinno być kwalifikowane jako uznanie niewłaściwe roszczenia.

W stanie faktycznym sprawy istnieją przesłanki do przyjęcia, że miało miejsce **tzw. niewłaściwe uznanie długu**, skutkujące przerwą biegu przedawnienia, zgodnie z art. 123 § 1 pkt 2 k.c. odnośnie do roszczeń ujętych na we wniosku i na liście wierzytelności. Na gruncie tej regulacji prawnej tak doktryna, jak i orzecznictwo wyróżnia się oprócz uznania właściwego długu, także uznanie niewłaściwe będące oświadczeniem wiedzy, przyznaniem faktu skutkującym ustawowym skutkiem przerwy biegu przedawnienia chroniąc tym samym interes wierzyciela, zwłaszcza gdy na jego zachowanie, powstrzymanie się z wystąpieniem na drogę sądową wpływ ma zachowanie dłużnika. Uznanie roszczenia definiuje SN w wyr. z dnia 7 marca 2003 r., I CKN 11/01, jako każdy przypadek wyraźnego oświadczenia woli lub też innego jednoznacznego zachowania się dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że dłużnik uważa roszczenie za istniejące. Wskazuje się, że dla skuteczności uznania niewłaściwego nie jest wymagane istnienie po stronie zobowiązanego zamiaru spełnienia skutku prawnego w postaci przerwania biegu przedawnienia, gdyż ten następuje z mocy ustawy. W przypadku osób prawnych wskazuje się, że o uznaniu niewłaściwym decydują nie tylko zachowania osób uprawnionych do reprezentacji i działania zgodnie z tymi zasadami, ale i działania kompetentnego pracownika dłużnika, które można przypisać samemu dłużnikowi. Wskazuje się jednocześnie, że przekonanie wierzyciela o lojalności dłużnika może też wynikać z takiego zachowania jak zapis długu w księgach handlowych dłużnika, czy też ujawnienie długu na liście zobowiązań dłużnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 października 2004 r., II CK 68/04). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się także, iż do uznania roszczenia ze skutkiem w postaci przerwania biegu przedawnienia może dojść przez każde zachowanie się zobowiązanego, które - choćby nie wyrażało zamiaru wywołania tego skutku - dowodzi świadomości zobowiązanego istnienia roszczenia i tym samym uzasadnia przekonanie uprawnionego, że zobowiązany uczyni zadość roszczeniu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 19 września 2002 r., II CKN 1312/00; 15 listopada 2007 r., II CSK 347/07; 25 marca 2010 r., I CSK 457/09; 16 lutego 2012 r., III CSK 208/11). Należy również przywołać pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 9 maja 2013 r., II CSK 602/12, że o uznaniu roszczenia ze skutkiem w postaci przerwania biegu przedawnienia może dojść przez każde zachowanie się zobowiązanego, które - choćby nie wyrażało zamiaru wywołania tego skutku - dowodzi świadomości zobowiązanego istnienia roszczenia i tym samym uzasadnia przekonanie uprawnionego, że zobowiązany uczyni zadość roszczeniu (tak również trafnie wskazał Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 16 stycznia 2014 r., V ACA 622/13). Jak również wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 października 2006 r., I CSK 119/06, uznanie przedawnionego roszczenia może zawierać także zrzeczenie się zarzutu przedawnienia, jeżeli okoliczności, w których zostało złożone, wynika taka wola dłużnika i że na skutek zrzeczenia się zarzutu przedawnienia zobowiązanie

naturalne staje się ponownie zobowiązaniem zupełnym, co oznacza, że wynikające z niego roszczenie odzyskuje przymiot zaskarżalności i nowy termin przedawnienia zaczyna biec od chwili zrzeczenia się zarzutu przedawnienia.

W ocenie Sądu Okręgowego, powyższy stan faktyczny sprawy daje podstawę do uznania, że ze strony pozwanego, za działania i zobowiązania którego, odpowiada zarząd spółki, doszło do uznania niewłaściwego w odniesieniu do roszczeń wynikających z umowy pożyczki, zaś stosownie do uregulowania zawartego w art. 124 § 1 k.c., po każdym przerwaniu przedawnienia biegło ono na nowo.

Uznanie niewłaściwe, prowadzące do przerwania biegu terminu przedawnienia roszczenia, jest oświadczeniem wiedzy zobowiązanego, stanowiącym przejaw jego świadomości co do istnienia skierowanego przeciwko niemu roszczenia, a jego zachowanie uzasadnia, w sposób obiektywnie usprawiedliwiony przekonanie wierzyciela o tym że dłużnik jest świadomy swojego obowiązku, wobec czego uzasadnionym jest jego oczekiwanie, że świadczenie zostanie spełnione zgodnie z jego treścią (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie - I Wydział Cywilny z dnia 21 lutego 2017 r. I ACa 1377/16).

Uznanie niewłaściwe nie jest czynnością prawną, lecz jedynie przyznaniem obowiązku świadczenia wynikającego z innego źródła. Niewłaściwe uznanie długu jest oświadczeniem wiedzy, któremu nie towarzyszy zamiar ani nawet świadomość wywołania skutków prawnych; przerwanie biegu przedawnienia następuje z mocy ustawy. Uznanie niewłaściwe przypomina przyznanie faktu. O ile jednak treścią tego ostatniego byłby sam fakt bycia dłużnikiem, o tyle przy uznaniu niewłaściwym chodzi o wyraz świadomości samego zobowiązanego. Dla skuteczności uznania niewłaściwego nie jest wymagane istnienie po stronie zobowiązanego zamiaru wywołania skutku prawnego w postaci przerwania biegu przedawnienia. Istotne jest aby zachowanie zobowiązanego mogło uzasadniać przekonanie osoby uprawnionej, iż zobowiązany jest świadom swojego obowiązku. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie - VI Wydział Cywilny z dnia 16 lutego 2017 r.

VI ACa 1871/15).

Pozwany miał pełną wiedzę o wierzytelności powoda, jej podstawie faktycznej i prawnej, jej wysokości- prowadził rozmowy na ten temat w 2014r., w 2015r., a nawet jeszcze w czasie sporu toczącego się przed sądem. Uznawał zatem obciążenie długiem i konieczność spłaty zadłużenia.

Reasumując, po przerwaniu biegu przedawnienia przez uznanie niewłaściwe, termin przedawnienia biegnie na nowo, czyli przynajmniej od początku 2015r. i zakończy swój bieg w na początku 2025r., a przy koncepcji pozwanego co do 3 letniego terminu przedawnienia w styczniu 2018r. **Pozew został wniesiony w *dniu 5 października 2016r., a zatem roszczenie nie jest przedawnione.***

Niezależnie od powyższego, gdyby nawet nie podzielić stanowiska o zaistniałych przerwach biegu przedawnienia, i przyjął stanowisko pozwanego co do przedawnienia roszczenia, to trafnym byłoby przyjęcie przez Sąd Okręgowy w tym przypadku konstrukcji nadużycia prawa z art. 5 k.c., zwłaszcza że tak orzecznictwo, jak i doktryna dopuszcza możliwość korygowania stanów faktycznych sprawy poprzez art. 5 k.c., również w odniesieniu do oceny zarzutu przedawnienia, gdyż stosowanie tej klauzuli generalnej nie jest wyłączone w sytuacji, gdy wierzycielem jest podmiot prowadzący działalność gospodarczą. W ocenie Sądu, w rozpoznawanej sprawie zachodziły podstawy do przyjęcia, że niedochodzenie sądowe bezspornych roszczeń w okresie przedawnienia i spowodowana przywołanymi wyżej względami beczynność po stronie powoda była usprawiedliwiona, zachowaniem pozwanego i obietnicami spłaty długu. W wyroku SN z 27.6.2001r., podniesiono, że **sąd wyjątkowo może nie uwzględnić zarzutu upływu terminu przedawnienia roszczenia** – także wynikającego ze stosunku pomiędzy przedsiębiorcami – **jeżeli jego podniesienie przez pozwanego jest nadużyciem prawa**. Jak trafnie podkreślił SN w uzasadnieniu tego wyroku, w świetle art. 5 k.c. nadużycia prawa można dopatrywać się także w sytuacji, w której dłużnik swoim postępowaniem, np. przez podejmowanie pertraktacji lub innych działań, wywołał przekonanie wierzyciela, że dobrowolnie spełni świadczenie, jednak ostatecznie tego nie uczynił – tymczasem doszło zaś do przedawnienia roszczenia. Chodzi o tzw. uśpienie wierzyciela. Podniesienie w takich warunkach przez dłużnika zarzutu przedawnienia musi być uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, gdyby bowiem zarzut ten

ukazał się skuteczny, dłużnik uzyskałby korzyść majątkową w istocie w wyniku swego niewłaściwego postępowania. Pozwany w niniejszej sprawie utwierdzał powoda w przekonaniu, że lokal zostanie nabyty, a klinika będzie rozwijać działalność, następnie prowadził rozmowy na temat rozliczeń z umowy pożyczki i zwrotu sprzętu, odwołując w czasie skierowanie sprawy przez powoda na drogę sądową. Pozwany nie płacił za sprzęt, miał długi z tytułu umowy dystrybucyjnej. Swoim zachowaniem generował zadłużenie i podważał zasady uczciwości kupieckiej. Takie zachowanie nie zasługuje na ochronę, a zarzut przedawnienia roszczenia stanowi nadużycie prawa podmiotowego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku pkt 1 . W zakresie odsetek określonych w pozwie liczonych od dnia 6 czerwca 2011r. Sąd w pkt 2 wyroku żądanie oddalił, mając na uwadze datę skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki i wymagalność roszczenia. Odsetki należały się do dnia 27 czerwca 2011r.

O kosztach orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty procesu złożyły się opłata od pełnomocnictwa 17zł, koszty zastępstwa procesowego w stawce podstawowej 14.400zł (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie; DZ.U. 2015r. -1800 z dnia 5 maja 2015r., ze zm. - w brzemieniu na datę złożenia pozwu) i opłata od pozwu 5000 zł. Sąd obciążył pozwaną Spółkę kwotą 15.000zł należną Skarbowi Państwa z tytułu nieuiszczonej opłaty od pozwu (pkt 4 wyroku).

ZARZĄDZENIE

1. uzasadnienie sporządzone przez sędziego,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pozwanemu z pouczeniem o terminie i środku zaskarżenia,